

Sporen van de Buurt

Rond de Grijsze Toren

Buurtspraak Ede en Veldhuizen 16-09-2021

Historische herinnering aan de ontwerper van de omslag van Rond de Grijsze Toren 1958

Het vergeten drama van Ede.

Het vergeten drama van Ede en de relatie die dit in het verlengde blijkt te hebben met geërfde Derk Pereboom en de omslag van “Rond de Grijsze Toren” het boek over de geschiedenis van de Buurt.

Een bijzonder verhaal waarin diverse onderdelen samenkomen. Tijdens de Buurtspraak op 16 september 2021 hebben wij deze geschiedenis onder de aandacht van de geërfden en belangstellenden gebracht.

September 1944

Morgen 17 september 1944, 77 jaar geleden, een onrustige dag in Ede in de 2^e wereldoorlog. “Dreigend veel lawaai in de lucht, beschietingen door geallieerde vliegtuigen die toegangswegen en spoorlijnen probeerden te bombarderen. Een bom ontplofte in de tuin van de burens zo’n 80 meter van onze schuilplaats”. Zo begint een verslag van deze dag opgetekend door Hannie Pereboom (geb. 22-05-1922).

Een koperen plaatje op een bankje op de hoek van de Eikenlaan/Klinkenbergerweg herinnert aan een drama dat in deze omgeving rond de Artillerielaan plaatsvond. “Hier stierven op 18 september mevrouw de Mildt en mevrouw Teljer door Duitse kogels”. Twee dames die met hun gezinnen tijdelijk als geëvacueerden verbleven in de oude villa “Silva Sanat” aan de Stationsweg werden de slachtoffers van een fataal schietincident.

Na hun heftige ervaring in de schuilkelder van de vorige dag en voor het ingaan van de avondklok wilden beide vrouwen nog even een luchtje scheppen. Mevrouw (Johanna Wilhelmina Frederika Scheffers-) de Mildt (geb. 16-07-1891) 53 jaar echtgenote van dominee de Mildt uit Renkum, moeder van 5 kinderen, de jongste zoon Jan (20 jaar) was tijdelijk bij zijn ouders vanuit zijn onderduik adres en mevrouw Teljer een jonge moeder van 31 en op dat moment in verwachting van haar 2^e kind. Jan vraagt zich dan nog af of het zo kort voor de avondklok nog wel handig is om nog naar buiten te gaan.

Als het tegen achten loopt wordt men ongerust de vrouwen hadden al lang thuis moeten zijn maar mogelijk zijn ze, geschrokken van het schieten, ergens naar binnen gevlucht. De volgende morgen wordt de rauwe werkelijkheid duidelijk als de ontzielde lichamen van de beide vrouwen op een handkar worden afgeleverd bij de villa aan de Stationsweg.

Mevr. de Mildt-Scheffers >

Gevuurd op een bosje

Een citaat uit het boek dat door Dick de Mildt kleinzoon van het slachtoffer werd geschreven over deze gebeurtenis. *“Er werden bij de kazerne aardappelen en zo weggehaald, legt Dick de Mildt uit. Een plunderaar werd gepakt door een Duitse soldaat, maar zijn geweer was verdwenen. Dat was voor de Duitsers aanleiding om de patrouille uit te sturen en die stuitte op de twee vrouwen. De vrouwen doken achter een bosje en daarop is gevuurd. Mijn oma was op slag dood. Mevrouw Teljer heeft nog even geleefd. Ze was Zwanger, een drama.”* Het hele verhaal over deze tragedie is o.a. beschreven door Gerard Gijbsbertsen van het Platform Militaire Historie; zie bijlage.

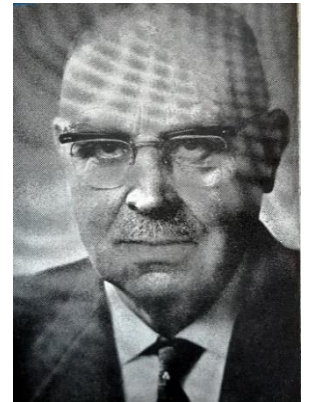
Jan de Mildt en Hannie Pereboom

Jan de Mildt of eigenlijk Johannes Reinier (geboren 26-06-1924) vertrok na de oorlog als marinier naar Nederlands Indië. In Ede had hij inmiddels zijn toekomstige vrouw Hannie Pereboom ontmoet. Hannie dochter van geërfde Derk Pereboom die op de Stationsweg ten tijde van de oorlog zijn buurmeisje was.

Geërfde Derk Pereboom.

Derk was een betrokken Edenaar die vele openbare functies beklede. Geboren (1888) in Vriezenveen kwam hij tijdens de 1^e wereldoorlog als grenadier naar Ede waar hij zich blijvend vestigde. Zijn meest in het oog springende activiteit was zijn hoofdbestuurfunctie bij de N.C.R.V waarvoor hij vanuit zijn woning aan de Stationsweg het propagandabureau leidde. Ook had hij o.a. zitting in de gemeenteraad, was voorzitter van het Oranje comité en bestuursvoorzitter van het Marnix College (vanaf 1937 tot aan zijn overlijden in 1974). De kroon op zijn activiteiten in het belang van de gemeenschap was de benoeming tot officier van Oranje Nassau. In 1938 schonk hij een stuk grond voor de bouw van de Zuiderkerk, later de Beatrixkerk. Derk Pereboom was ook de eigenaar van het Grafisch bedrijf Pereboom waar zijn zoon Bertus (geb. 03-01-1918) de leiding had van het hoogdrukbedrijf dat o.a het Edesch Nieuwsblad uitgaf.

Bron: foto gedenkboek 25 jaar Marnix College 1962 >

Ook bij de Buurt speelde Derk een rol. Als geërfde was hij een trouwe bezoeker van de Buurtspraken en toonde veelvuldig zijn betrokkenheid bij de onderwerpen die op de agenda stonden. Toen in 1952 het oprichten van een schaapskudde op de agenda stond was hij één van de geërfdens die zich ging buigen om het oprichten van een stichting Edese Schaapskudden te onderzoeken. Wat in 1953 ook daadwerkelijk kon worden uitgevoerd en de oprichting een feit werd.

Rond de Grijze Toren / Jan de Mildt.

Na terugkeer uit Indië ging Jan de Mildt naar de Grafische School in Utrecht waar hij de Patroons Opleiding deed. Na hun huwelijk in 1951 emigreerden Jan en Hannie naar Canada, waar Jan als grafisch ontwerper werkte bij voor toen moderne offsetbedrijven. In 1958 keerden zij terug naar Nederland na een aanbod om leiding te gaan geven aan “Grafische bedrijf Pereboom” gevestigd aan de Bergstraat 25. Dit pand werd later ten behoeve van het nieuw te bouwen gemeentehuis onteigend.

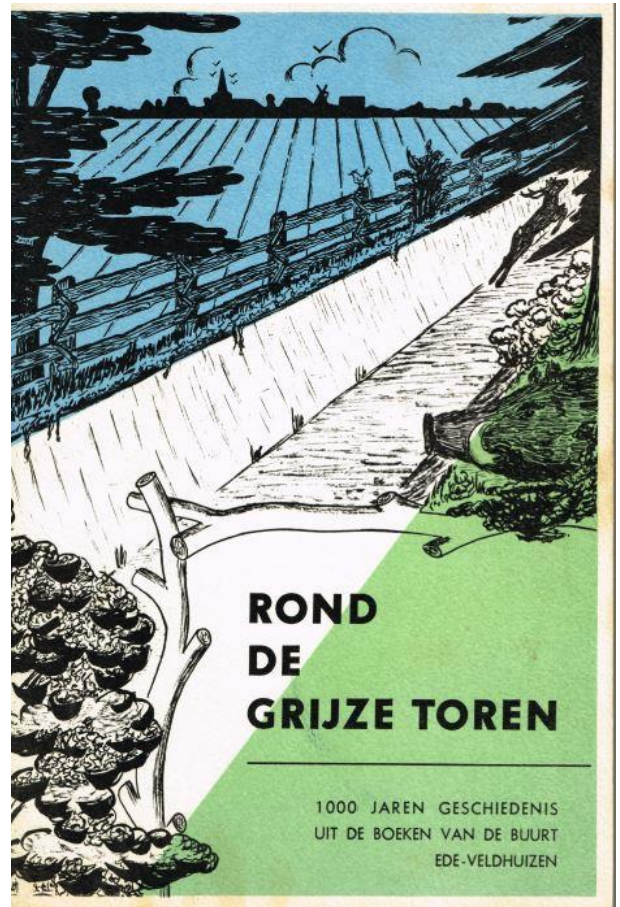
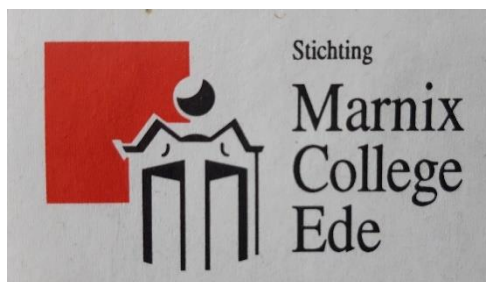
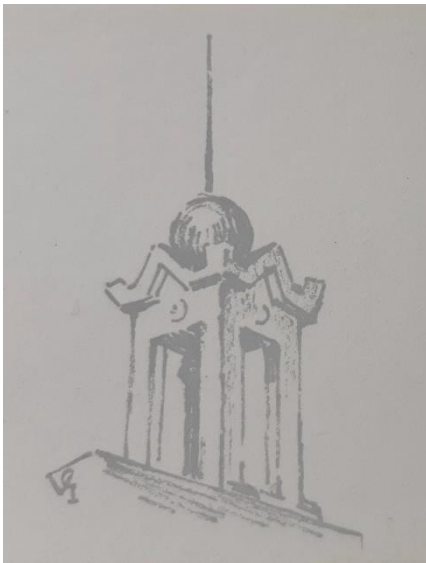
< Jan de Mildt (foto: familie archief de Mildt)

Als grafisch ontwerper was het Jan de Mildt die ook in 1958 tekende voor het ontwerp van de omslag, van het door onderwijzer L.C. Schreuders in opdracht van de Buurt geschreven boek “Rond de Grijze Toren” 1000 jaren geschiedenis uit de boeken van de Buurt. Niet alleen deze omslag is van zijn hand maar ook het, voor vele hier aanwezigen bekende, logo van het Marnix uit die tijd het

“Beltorentje”. Ook het logo van Hendricus Heij Machinebouw Ede de horizontale en verticale strepen die de naam HEIJ vormden kwamen van zijn tekentafel.

Rond 1960 besloot Jan te investeren in de offset kant van het grafisch bedrijf en splitste het Grafisch bedrijf Pereboom met zijn bedrijf “Interstadt”. Offset drukkerij Interstadt verhuisde naar de Morsestraat en werd overwegend het toeleveringsbedrijf aan het ons allen bekende Edese bedrijf: Verkerke Reproducties. Jan de Mildt overleed op 11 december 2010.

Tot Slot:

Niet eerder werd de achtergrond van de ontwerper van de omslag van het boek over de geschiedenis van de Buurt in beeld gebracht. Met herinneringen die wij afgelopen jaar optekenden van Hannie de Mildt-Pereboom en haar dochter Machteld de Mildt konden wij deze puzzelstukjes samenbrengen tot het voorgaande verhaal als klein onderdeel van de geschiedenis van Ede waarin diverse onderdelen samen komen. Maar vooral ook het verhaal achter de ontwerper waarvan het werk in de geschiedenis van de Buurt is vastgelegd.

Foto: Plaquette en bank aan de Eikenlaan (foto G.M. Broere)

Wij danken Hannie en Machteld de Mildt voor hun ondersteuning en medewerking om dit verhaal mogelijk te maken.

Oorlogsdrama op de Eikenlaan

Op de hoek van de Klinkenbergerweg en de Acacialaan staat misschien wel het kleinste, minst bekende en meest bescheiden oorlogsmonument van Ede. Maar zoals bij alle oorlogsmonumenten gaat ook achter dit kleine eenvoudige koperen plaatje een groot drama schuil.

Maandag 18 september 1944

Verwarring bij het Duitse garnizoen

Op maandag 18 september 1944, de tweede dag van Operatie Market Garden, zijn de Duitse troepen in het Edese garnizoen in verwarring. De dag daarvoor hebben er zware bombardementen plaatsgevonden op de kazernes en de rest van Ede. Daarbij vinden uiteindelijk 71 Edese burgers de dood, maar ook bij de Duitsers vallen zo'n 25 doden en 60 gewonden. Ze hebben die dag luchtlandingen zien plaatsvinden in de richting van Arnhem. Gedurende de avond en nacht werd het onrustig op en rond de Ginkelse heide. Kennelijk komen de geallieerden richting Ede.

En dan, op maandagmiddag 18 september, zien ze grootschalige luchtlandingen vlak bij, op de Ginkelse heide. Met de vijand zo dichtbij en zo massaal aanwezig, slaat de paniek bij sommige onderdelen toe. De Duitse Ortskommandant, de SS Obersturmführer Laban, begeeft zich met een deel van zijn troepen naar de Ginkelse heide om de Britse parachutisten te bestrijden. Want hij is tevens commandant van de 7^e compagnie van het 4^e SS Panzer Grenadier Ausbildungs und Ersatz Batallion (4. SS Pz. Gren. A&E Batallion: Pantserinfanterie Opleidings- en Aanvullingsbataljon) dat in de Simon Stevinkazerne gelegerd is. Andere Duitse legereenheden beginnen met het in brand steken van materieel dat niet in vijandelijke handen mag vallen.

En zo gaan die maandagmiddag achter de van Essenkazerne de Artillerie rijloods en twee paardenstallen in vlammen op. Achter de Arthur Koolkazerne zijn het de ziekenstal en het havermagazijn waar de rode haan victorie kraait. In de ochtend zijn al de Christelijke ULO-school aan de Beukenlaan en de Barbarastichting aan de Stationsweg al in brand gezet.

De reactie bij de Edese bevolking

Voor de inwoners van Ede is het duidelijk: de zo lang verwachte bevrijding is nu toch aangebroken. De Duitsers zijn verslagen, de Tommies komen er aan! Eindelijk komt er een einde aan de willekeur en terreur, maar ook aan de schaarste aan voedsel en goederen. En dan zien ze achter de kazernehekken gebouwen branden met daarin nieuwe kleding, dekens, schoenen, tassen, van alles. Dat kan men niet aanzien. Al snel glipt er iemand door het hek, gaat een nog niet brandende loods in en komt terug met een paar schoenen. Het eerste schaap dat over de dam is. En dan volgen er velen. Van alles wordt weggesleept, zelfs een motorfiets. Ook het verzet doet mee, zij zien een prachtige kans om hun bescheiden voorraad wapens en munitie aan te vullen.

Het loopt uit de hand

Aanvankelijk lijkt het de Duitsers niets te kunnen schelen. Maar dan, als de 53-jarige vrachtrijder W. van de Kuit uit de Kamperfoelielaan met een stapel rugzakken naar buiten komt, staat er een Duitse soldaat voor hem. Die wil ook een rugzak hebben. Van de Kuit, overmoedig geworden, weigert dit botweg. Hier is de Duitser niet van gediend. Er klinkt het bekende "Hände Hoch!" Maar van de Kuit is niet onder de indruk, laat de stapel rugtassen prompt vallen en grijpt het geweer vast. Er volgt wat getrek en geduw, waarbij van de Kuit kans ziet de Duitser het wapen afhandig te maken en dit weg te gooien. Dan rent ook van de Kuit er vandoor. De Duitser is kwaad geworden en werpt hem een handgranaat na. Van de Kuit wordt hierdoor zwaar gewond. Hij springt nog wel op zijn fiets, maar valt verderop alsnog neer. Snel wordt hij door omstanders naar het ziekenhuis gebracht, maar dat mag niet baten. De volgende dag overlijdt hij.

De Duitser is ook geschrokken van het hele voorval en rent weg. Daarbij vergeet hij zijn wapen. Als hij zich terug meldt bij zijn commandant rapporteert hij het voorval, waarbij hij beweert dat men zijn wapen van hem gestolen heeft. Dit wordt vervolgens gemeld bij de Ortskommandant, SS Obersturmführer Laban.

Een paar jongens, die het voorval hebben gezien, verbergen snel het wapen onder een paar struiken zodat ze het later kunnen ophalen. Laban is woedend. Hij stuurt direct een patrouille op motoren uit om de situatie op te nemen. Ook dreigt hij ter plaatse 10 burgers te zullen laten doodschieten als het wapen niet wordt gevonden.

Een noodlottige avondwandeling

Onwetend van dit alles besluiten twee vrouwen rond half acht in de avond nog even een ommetje te gaan maken. Het zijn mevrouw de J.W.F. de Mildt-Scheffers en mevrouw M.H. Teljer-Kraai. Mevrouw de Mildt-Scheffers is een 53-jarige moeder van vijf kinderen, echtgenote van dominee de Mildt uit Renkum. Hun jongste zoon Jan woont nog thuis. Mevrouw Teljer-Kraai is een jonge moeder van 31 jaar. Haar man Guus heeft een leidinggevende positie bij de Unilever. Zij hebben één kind.

Beide gezinnen wonen tijdelijk in een appartement in de oude villa "Silva Sanat" ("Het bos geneest") van de familie Bruil aan de Stationsweg 60. Jan de Mildt vraagt zijn moeder of het wel verstandig is om nog te gaan wandelen. Het is immers nog maar een half uur tot aan de spertijd. En na spertijd (avondklok) is het verboden om je nog op straat te bevinden. Maar de dames geven aan hooguit 10 minuten weg te zullen zijn. Ze gaan een blokje om over de Stationsweg, Erikalaan, Artillerielaan en dan terug door de Eikenlaan. Daarbij moeten we bedenken dat de straten in 1944 iets anders liepen dan vandaag (zie kaartje).

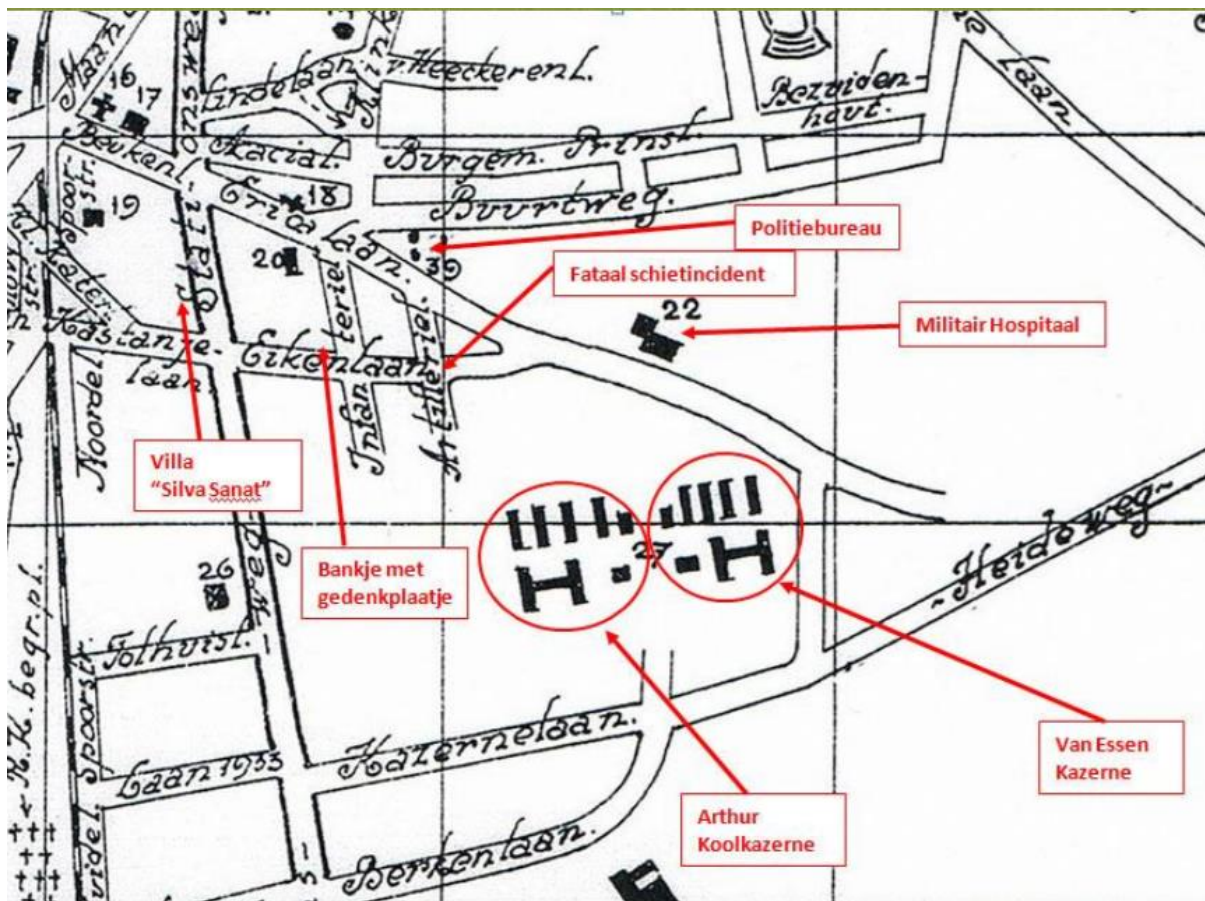
Als de dames al een poosje weg zijn, horen de achterblijvers aan de Stationsweg plotseling mitrailleurvuur vrij dichtbij uit de richting van de kazernes. Dan wordt het doodstil. Hannie Pereboom, die woont aan de Stationsweg 64 (hoek Larixlaan), kijkt op dat moment op haar horloge: het is vijf voor acht. Als het acht uur geweest is, worden de mensen in "Silva Sanat" ongerust. De vrouwen hadden al lang thuis moeten zijn, en kunnen nu niet meer over straat. Tegen beter weten in hopen ze dat de beide moeders, geschrokken van het schieten, ergens naar binnen gevlucht zijn en nu niet meer naar huis kunnen. De volgende ochtend wordt de rauwe werkelijkheid duidelijk. Op een handkar worden de ontzielde lichamen van de beide vrouwen afgeleverd bij de villa aan de Stationsweg. Wat was er gebeurd?

De dramatische gebeurtenissen aan de Eikenlaan

Als de beide vrouwen die maandagavond 18 september vanuit de Artillerielaan vlak bij het Militair Hospitaal de hoek om komen om via de Eikenlaan weer naar huis te gaan, komt daar net de uitgestuurde Duitse patrouille op motoren aan. Zij zien de beide dames, en ook een verder onbekende man die zich daar op straat bevindt. De patrouille roept hen aan om halt te houden. De man blijft staan, de vrouwen schuilen weg achter een bosje. Daarop wordt direct door de Duitsers het bosje met mitrailleurvuur doorzeefd. Mevrouw de Mildt-Scheffers is op slag dood, mevrouw Teljer-Kraai overlijdt enige tijd later aan ernstige verwondingen aan haar buik.

De man wordt door de patrouille gevangen genomen, net als even later een andere man die zij aantreffen. Het is de bedoeling dat dit de eerste twee van de in totaal 10 personen zijn die als represaille voor het stelen van het wapen zullen worden doodgeschoten. Het geweer vinden zij niet. De beide mannen worden naar de Duitse Ortskommandant gebracht.

Locaties incident Eikenlaan 18 september 1944

Meldingen op het politiebureau

Dan gaat de patrouille naar het politiebureau, dat zich in 1944 in een tweetal huizen aan de Artillerielaan/hoek Eicalaan bevindt, ongeveer op de plek waar nu de oude Klinkenbergflat staat. Daar meldt de Duitse patrouillecommandant om acht uur aan de Nederlandse wachcommandant van de politie dat zij twee vrouwen hebben doodgeschoten in de buurt van het Militair Hospitaal. Hoewel niet vermeld in het wachrapport, zou daarbij zijn gezegd dat zij zijn doodgeschoten tijdens het plunderen. Tijdens het plunderen?! Het zal niet de laatste leugen in deze zaak zijn.

Vervolgens komt er om kwart voor tien weer een bericht binnen bij het politiebureau. Dit keer van de Duitse Ortskommandant SS Obersturmführer Laban. Hij maakt bekend dat voor het wegnemen van het geweer twee mensen worden vastgehouden, en dat de twee vrouwen die zijn doodgeschoten zich na acht uur 's avonds op de weg bevonden zouden hebben. Na acht uur?! De eerste melding op het politiebureau door de Duitse patrouille is gedaan om acht uur, toen alles al achter de rug was!

De levenloze lichamen van de doodgeschoten vrouwen worden nog diezelfde avond overgebracht naar het politiebureau.

De Edese politie komt in actie

Als de Edese commissaris van politie, majoor Hulsman, van de situatie hoort, besluit hij in te grijpen. Met wachtmeester Grummels gaat hij om kwart voor tien op zoek naar de Ortskommandant. Hij vindt uiteindelijk SS Obersturmführer Laban in zijn tijdelijke commandopost langs de Verlengde Arnhemseweg in de buurt van de Ginkelse heide. Hulsman weet van Laban gedaan te krijgen dat het doodschieten van de tien Edenaren niet door gaat als hij binnen 24 uur het geweer weet te vinden. De twee gevangen genomen mannen krijgt hij vrij.

Hulsman gaat direct terug naar het politiebureau. Er wordt een oproep opgesteld en gestencild. Daarin wordt vermeld dat de twee vrouwen (waarvan de namen verkeerd worden vermeld als Schäffer en de Mildt) zijn doodgeschoten omdat zij zich na 20.00 uur buiten bevonden.

Verder wordt de bevolking opgeroepen het geweer op het politiebureau in te leveren, opdat represailles zullen uitblijven. Degene die het wapen terug bezorgt zal niet worden gestraft, mits hij het wapen goed verpakt komt inleveren.

Hulsman maakt van de gelegenheid gebruik om op de aanplakbiljetten ook te vermelden dat hij voorlopig zal optreden als hoofd van alle gemeentelijke diensten. Want NSB-burgemeester van Dierendonck en wethouder van der Horst zijn verdwenen in het zicht van de naderende geallieerde troepen. Als de volgende ochtend vroeg een politieman bij de Eikenlaan de bekendmaking aan een boom spijkert, wijst één van de omwonenden hem de plaats van het geweer. Het wapen wordt vervolgens naar de Ortskommandant gebracht, waarmee voor de Duitsers de zaak is afgedaan.

GEMEENTE POLITIE
TE
EDE.

Ede 18 September 1944

Hedenavond zijn door een zeer betreurenswaardig misver-
stand Mevrouw Schäffer en Mevrouw Milt door een Duitse
patrouille doodgeschoten omdat:
1e. Zij zich na 20.00 uur buiten bevonden.
2e. men de onvoorzichtigheid heeft gehad, om een Duitsch
militair zijn karabijn af te nemen.

Als verdere strafmaatregelen zouden hiervoor tien bur-
gers van Ede moeten worden neergeschoten op last van
den Ortscommandant.

Niet tegenstaande de daaraan verbonden gevaren heb ik
mij heden avond laat met den wachtheester Grummels naar
den Ortscommandant, die zich in zijn gevechtsstelling
bevond, begeven en heb van dezen de toezegging gekre-
gen, dat deze executie niet doorgaat.

De twee personen, die hiervoor vast zaten zijn door mijn
bemiddeling losgelaten.

Ik spreek hierbij de hoop uit, dat men deze karabijn ten
politiebureele te Ede terugbrengt.

Ik verzeker den brenger, mits hij het wapen behoorlijk
ingepakt brengt absolute straffeloosheid.

Tevens deel ik U mede, dat ik alle gezag aan mij heb
getrokken gedurende deze tijden, zoodat ik mij tijdelijk
beschouw als het hoofd van alle gemeentelijke diensten.

De Ortscommandant van Ede deelt mij mede, hiermede ac-
koord te gaan.

Ik verzoek een ieder zoveel doenlijk zijn werkzaamheden
te verrichten en orde en rust te bewaren.

De Majoor van Politie
Hulsman.

Bekendmaking politie 18 september 1944

Afgedaan? Het wapen heeft drie doden gekost. Waaronder twee volstrekt onschuldige vrouwen. Die er ook nog eens van beschuldigd worden na de avondklok buiten geweest te zijn, en geplunderd te hebben. Maar ook in Ede raakt deze tragische gebeurtenis in de vergetelheid.

Gedenkteken

Rond 2009 probeert de familie de Mildt, gesteund door o.a. Jan de Nooij en Hugo

Vermaas, een gedenkteken voor deze gebeurtenis geplaatst te krijgen. De gemeente Ede blijkt echter zeer terughoudend met het plaatsen van nieuwe monumenten. Uiteindelijk wordt de oplossing gevonden in het aanbrengen van een klein koperen plaatje op een bank op de hoek van de Klinkenbergerweg en de Eikenlaan. Ieder jaar rond 18 september ligt er een bosje bloemen bij...

Tekst en afbeeldingen met dank aan en via fam. de Mildt.

Onschuldige burger-slachtoffers op de Eikenlaan

Na geallieerde bombardementen op Ede steekt de Duitse bezetter op 18 september 1944 in paniek materieel en kazernegebouwen in brand. De bevolking rukt de bevrijding en plundert zelfs achter de kazernes. Vrachtrijder Van de Kuit wordt betrappt door een Duitse soldaat, onafgezien diens wapen en gooit het weg, maar wordt door een granaat dodelijk gewond. Een paar jongens verstopten het wapen. Als reactie op het rapport dat het wapen 'gestolen' is dreigt commandant Laban tien burgers te doden en stuurt een motorpatrouille op onderzoek uit.

Vanaf villa 'Silva Sanat' aan de Stationsweg maken de dames De Mildt (54) en Teijer (21) voor de spertijd van 20.00 uur een omtoetje: Stationsweg, Ericaalaan, Artilleriealaan en terug via de Eikenlaan. In Silva Sanat hoort men kort daarna mitrailleurvuur en hoopt men dat de vrouwen van schrik ergens naar binnen zijn gevlucht. Maar beide dames stuiten op de hoek van Artilleriealaan/Eikenlaan op de Duitse motorpatrouille, duiken de bosjes in en worden gelijk fataal doorzeefd door mitrailleurvuur. Gemeld wordt dat ze 'stunderden' en 'zich na 20.00 uur op de openbare weg bevonden'. Grote leugens. Een voorbijganger die daar toevallig was en nog een andere passerende man worden als eerste twee van tien inwoners vastgehouden om als represaille voor het gestolen wapen te worden doodgeschoten. De volgende morgen toont een omwonende waar het geweer ligt en de zaak is afgedaan.

Op de bank bij de hoek Klinkenbergerweg/Eikenlaan zit een klein koperen plaatje ter herinnering aan de twee onschuldige vrouwen, rond elke 18e september ligt er een bosje bloemen...

Innocent civilian victims on Eikenlaan

Following Allied bombing raids on Ede, on 18 September 1944 the panicking German occupiers set fire to equipment and barracks buildings. The local population sensed that liberation was near and started plundering even inside the fences of the barracks. Lorry driver Van de Kuit was caught in the act by a German soldier, managed to wrestle away the soldier's rifle and throw it aside, but was mortally wounded by a grenade. A few boys hid the gun. In response to the report that a rifle had been 'stolen', Local Commander Laban threatened to kill ten citizens and sent a motorised patrol out onto the streets.

Meanwhile two women, Mrs De Mildt (54) and Mrs Teijer (21) had left villa Silva Sanat for a stroll before the 8 pm curfew. Their route was along Stationsweg, Ericaalaan, Artilleriealaan and back home along Eikenlaan. Shortly after this the residents of the villa heard machine-gun fire and hoped that the women had been frightened and had sought refuge in another building. But it was not to be: at the corner of Artilleriealaan and Eikenlaan the two ladies encountered the German motorised patrol, ran into the bushes but were then shot dead, riddled with machine gun bullets. It was then reported that they were 'plunderers' and 'were out on the public road after 8 pm' - all of which was barefaced lies. A passer-by who was coincidentally there, and another man who later happened by, were arrested as the first two of ten local citizens, destined to be shot in retaliation for the stolen rifle. But next morning a local resident revealed where the gun was hidden and the matter was dropped.

There is a small copper plaque on the bench at the corner of Klinkenbergerweg and Eikenlaan, commemorating the two innocent women. Every year around 18 September one can see a bouquet of flowers lying there.

BEZOEK-EDE.NL

SCAN ME

ede

Plaquette Verhaal van Ede in 2020 geplaatst naast de bankje op de Eikenlaan (foto G.M. Broere)